

Med irske øjne: præsters sexmisbrug af børn og unge

af Kaare Rübner Jørgensen

Uanset om man er katolik eller ej, stiller mange danskere sig i disse dage spørgsmålet, hvorfor katolske præster overalt i verden har misbrugt børn og unge seksuelt? For at komme med et indspark i diskussionen har jeg lavet dette referat af den irske universitetslektor og psykoterapeut dr. Marie Keenan's 40-siders lange artikel "Them and Us": The Clergy Child Sexual Offender as "Other", der afslutter bogen *Reponding to the Ryan Report*, udgivet af Tony Flannery OCSSR (The Columba Press, Dublin 2009).

Marie Keenan er sociolog og psykoterapeut og er uddannet på University College, Dublin, hvor hun siden 2000 har undervist som lektor. Hendes doktorafhandling handlede om katolske gejstliges seksuelle misbrug af mindreårige.

Når jeg har valgt hendes artikel, skyldes det, at de fleste fagfolk (psykoterapeuter, psykologer, sexologer m.v.), der udtaler sig om emnet i Danmark, gør det på grundlag af undersøgelser af voksnes seksuelle overgreb på børn og unge i almindelighed, for ingen af dem har beskæftiget sig med de katolske præster som en speciel gruppe af krænkere her i landet. Hvorvidt alle hendes betragtninger og resultater kan overføres til Danmark, kan diskuteres, for det katolske miljø hos os er ikke kun af ringe størrelse, men også af en anden karakter. Vi har ikke katolicismen i blodet som folk i Irland. Mange af vore danskfødte præster er endvidere konvertitter. De kommer ikke fra børnerige katolske familier og har ikke gået på skoler, drevet af ordensfolk. På den anden side er deres uddannelse til præst foregået på den samme type institutioner som deres kolleger i udlandet, hvorfor de her må have fået indpodet de samme grundholdninger og attituder.

Det siger sig selv, at en afhandling på 40 sider ikke kan koges ned til nogle få sider, men jeg vil i det følgende forsøge at give et overblik over hendes indfaldsvinkler til emnet og omtale de vigtigste af hendes undersøgelsesresultater. Inden jeg gør det, vil jeg dog nævne to definitionsproblemer, af hvilke kun det første behandles i hendes afhandling.

- *Pædofile er mennesker, der føler sig seksuelt tiltrukket af børn. Det er en patologisk tilstand, der ifølge psykologer er medfødt. Spørgsmålet er, om vi med rette kan kalde alle katolske præster, der har misbrugt børn og unge seksuelt, for pædofile. Er det ikke en forenkling?*
- *Hvad forstår man ved et barn i denne forbindelse? I Danmark er den seksuelle lavalder 15, andre steder kan den være lavere og højere: Sverige, Island og Frankrig har samme lavalder som os, mens den i Spanien er 13, i Tyskland, Østrig, Italien, Portugal 14, i Norge, Finland, Holland, Belgien, England 16 og i Irland 17. I USA varierer den fra stat til stat og er fra 14 til 18 år, i Sydamerika normalt 13 eller 14 år og i visse provinser i México blot 9 år. I pavens egen stat, hvor der ikke bor mange børn, er lavalderen 12 år.*

Et er dog Vatikanet, noget andet den katolske kirke. For den gælder kanonisk ret. Seksuel lavalder omtales ikke heri, men da en person af hankøn kan gifte sig, når han er fyldt 16, og en person af hunkøn, når hun er 14 (hvis den civile lovgivning ellers tillader det), må lavalderen være henholdsvis 16 og 14 år, eftersom et af ægteskabets formål er at avle børn og sex før ægteskabet er forbudt (CIC, can. 1083). Det er altså forskelligt fra land til land, hvornår det at have sex med en mindreårig kan betegnes som pædofili.

I sin afhandling inddrager Keenan dels egen klinisk forskning, vedrørende 9 misbrugspræster, dels en lang række undersøgelser, er der publiceret i USA. En af de vigtigste blandt dem er den, forskerteamet på John Jay College of Criminal Justice har udsendt i 2004. Dets undersøgelse var igangsat af den amerikanske bispekonference og dens resultater bygger på svar fra 97 % af de amerikanske bispedømmer og 64 % af de amerikanske ordenshuse.

Antallet

Ifølge John Jay var det totale antal præster, der blev anklaget for at have krænket børn i perioden 1950-2002 4.392, svarende til ca 4 % af de præster, der havde virket i perioden. Andre undersøgelser har tal, der svinger mellem 2.4 % og 8.4 %. I Irland er antallet anslået til 4 % i den samme periode.

Præsternes alder

John Jay's data viser, at det største antal præster begyndte at misbruge børn, da de var i alderen 30-39 år og efter 11 års præstegerning. I Keenan's materiale er de både noget yngre og begyndte noget tidligere.

Hvor ofte og hvor længe

I USA har flertallet af præsterne kun fået én formel anklage (55.7 %). 26.4 % havde fået to eller tre, 17.8 % fire til ni og 3.5 % ti eller flere. Dette antal af anklager er opgjort efter antallet af ofre. I mange tilfælde havde en præst misbrugt den samme person flere gange. Ved at kombinere datoen for det første overgreb med det sidst rapporterede, kunne man slutte, at 31 % af præsternes misbrugsaktivitet havde varet mindre end ét år.

Ofrenes køn og alder

I USA var 81 % af ofrene drenge, 19 % piger. Drenge synes desuden generelt at være ældre end piger, da de blev misbrugt. 40 % af dem var i alderen 11 til 14. 78 % af alle ofre (drenge og piger tilsammen) var mellem 11 og 17 år, 16 % mellem 8 og 10 og 6 % yngre end 7 år. Desuden var piger hyppigere ofre for overgreb, begået af en præst, mod hvem der kun var én anklage. De enkelt-anklagede præsters ofre synes også at være ældre (mellem 15 til 17 år). Det gjaldt både drenge og piger.

Hvornår

Præster ordineret i de tidlige 1970'ere blev oftere anklaget end præster, der var ordineret både før og senere. Omkring 10 % af de præster, der blev ordineret i perioden 1970-75, havde anklager rettet imod sig. Selv om mange sager først blev kendt efter år 2000, synes antallet af misbrug at stige støt fra 1950'erne til 1980'erne, for derefter at falde brat i 1990'erne. (Hertil kan man måske sige, at det at være blevet misbrugt er en så traumatisk oplevelse, at der kan gå flere årtier, før oplevelsen er blevet bearbejdet så meget, at man kan tale om den. Er det tilfældet, vil vi først om ti-tyve år høre om overgreb foregået i 1990'erne. KRJ's bemærkning).

På basis af det statistiske materiale slutter Keenan, at omfanget af overgreb, begået af præster, ikke er større end i befolkningen som helhed. Hun mener dog, at katolske præsters seksuelle misbrug er et emne, som kræver yderligere research, fordi de katolske præster på en række områder adskiller sig fra andre mænd.

De katolske præster

De katolske præster repræsenterer en gruppe mænd, der er forpligtet til at leve i cølibat og seksuel afholdenhed. Når de er seksuelt aktive, og det især når det er af misbrugende karakter, modsiger det alt, hvad kirken offentligt står for. Dertil kommer, at præsternes uddannelse på seminariene, der skal forberede dem til deres senere liv, er unik ved dels at være en internatsuddannelse, dels at finde sted i et udelukkende mandligt, cølibatært miljø. Disse forhold rejser spørgsmålet om problemets systembaserede natur.

Selv om statistikker viser, at mere end 90 % af de katolske præster ikke misbruger mindreårige, er der meget, der må undersøges, hvis man vil forstå, hvad der adskiller de præster, der misbruger, fra dem, der ikke gør det.

De "normale" præster

Siden 1970'erne er udkommet flere undersøgelser af præsters tilværelse. Der mangler dog stadig grundigere analyser af deres liv, herunder især af graden og karakteren af deres seksuelle aktiviteter.

Den foreliggende litteratur om "normale" katolske præster beskriver betingelserne, under hvilke de arbejder, som ekstremt stressede. Det skyldes ikke kun, at de brænder for en idé og påtager sig ansvaret for mange menneskers velbefindende, over hvis liv de ikke har nogen kontrol, men også at de nedtoner deres egne behov og ikke søger hjælp, hvis de har behov derfor. Stress øges desuden markant, når en præst forholder sig defensiv eller repressiv til sit indre liv – især i relation til sager, der udgør en følelsesmæssig trussel, det være vrede, aggressivitet og seksuelle følelser. Problemet er, at præsten har et arbejde, der er følelsesmæssigt krævende, og hvor grænserne til andre mennesker ikke er klare. Hvis en præst har en perfektionistisk holdning til sig selv, er undskyldende og forsvarende, når det viser sig, at han ikke er perfekt, ikke lader mismod og usikkerhed komme frem eller er modvillig til at acceptere sårbarhed, kan store problemer opstå for ham. Og hvis disse problemer forbliver uløste, er risikoen til stede for, at han misbruger et barn eller ungt menneske seksuelt.

Præster lever desuden i en verden, der er fyldt med modsætninger: løftet om at ville leve i cølibat, men uden en tilstrækkelig skoling i det at leve et sundt, cølibatært liv; behovet for nærhed, men uden at kunne opnå denne inden for cølibatets rammer; problemet med seksualitet og seksuel orientering, men uden at kunne afsløre eller tale om deres seksuelle bekymringer og tanker.

(Hertil kunne suppleres, at de lever i en tid, hvor det offentlige rum er seksualiseret, og at sex ikke længere er et tabuemne i medierne. KRJ's tilføjelse). Det kræver betydelige evner at kunne leve som katolsk præst. Litteraturen om "normale" præster viser samstemmende, at de ikke føler sig tilstrækkeligt forberedt til at leve dette liv gennem den undervisning, de har fået på seminarierne. Det føler heller ikke, deres biskopper støtter dem heri.

Af litteraturen fremgår videre, at præster kun har få muligheder for at tale om sig selv og deres problemer, hvilket fører dem til beskyttende og lukkede miljøer, hvor de kan få åndelig vejledning og hjælp. Det overordnede billede er dog, at præster holder deres personlige, seksuelle og følelsesmæssige liv privat – også for andre præster.

Den mest iøjnefaldende iagttagelse er dog, at op mod 50 % af præsterne i USA er seksuelt aktive. Eller har været det på et eller andet tidspunkt i deres liv som præst. Det er en vigtig konstatering, for det indikerer, at præsters krænkelser af mindreårige kan være del af det større problem, der hedder den cølibatære seksualitet. Derved skal ikke forstås, at cølibatet alene er årsagen til, at de misbruger mindreårige, men blot at cølibatet må spille en rolle.

Når præster indgår i et gensidigt og frivilligt seksuelt forhold er det udelukkende et disciplinært spørgsmål for kirken, ikke en kriminel handling. Den kan ikke sammenlignes med misbrug af børn eller voldtægt af voksne kvinder og mænd. Alligevel er den manglende overholdelse af cølibatets løfte relevant i forbindelse med misbrug af børn, for en organisation, der offentligt kræver, at dens medlemmer skal være seksuelt afholdende, samtidig med at den tolererer eller benægter deres seksuelle aktiviteter, er allerede kommet i vanskeligheder.

At præsternes seksuelle aktiviteter må finde sted i hemmelighed inden for rammerne af en lovprisning af en overalt eksisterende cølibatær gejstlighed, tyder på en systematisk benægtelse af de problemer, cølibatet skaber. Og derved skabes en usund organisatorisk kultur. (Man kunne gå et skridt videre og spørge: I de frivillige tilfælde hvordan har de præster det, der konstant skal skjule deres kærlighed til et andet menneske? Hvordan har deres partner det? Og hvordan har de børn det, der eventuelt er blevet et resultat af deres forhold, når de aldrig kan fortælle andre, hvem der er deres far? KRJ's tilføjelse).

Om præster, der har misbrugt børn og unge seksuelt

Af og til hører man spørgsmålet: hvorfor får mænd med en disponeret lyst til at have sex med børn adgang til præsteskkabet? Hvorfor er de ikke blevet sorteret fra? Bag disse spørgsmål ligger flere formodninger: 1) præster, der misbruger børn, er prædisponeret til at gøre det; 2) sådanne tilbøjeligheder kan afsløres, inden de optages på præsteseminarierne, eller mens de er der; 3) nogle mænd bliver præster, fordi de derved får adgang til børn, som de kan misbruge. Samtidig forudsættes, at seksuelle overgreb, begået af en præst, er et resultat af en individuel patologi eller prædisposition – en teori som bakkes op af adskillige i kirkens ledelse.

Svaret er ofte en bedre udvælgelse for at undgå unge mænd med en sygelig psyke. Mens der kan være mange gode grunde til at indføre en bedre udvælgelse, er synspunktet, at man derved kan undgå at få præster, som senere vil misbruge børn, ikke baseret på forskning og klinisk erfaring.

John Jay-holdet arbejdede nemlig energisk på at finde et bevis, der viste, at de præster, der misbrugte børn, havde en sygelige patologi eller var prædisponeret til at gøre det. Men intet tydede herpå. Andres undersøgelser har vist det samme. Den pædofile interesse begynder i ungdommen, så det faktum, at der gik adskillige år, før de begik deres første overgreb, indikerede ikke, at de var pædofil-disponeret. I det hele taget var der kun få af de præster, der misbrugte børn, som passede til typen "den pædofile præst" – et udtryk som er yndet i medierne.

Keenan nåede frem til samme konklusion ved at analysere sine præsters narrativer og sagsakter. Desuden viste hendes research, hvad man allerede vidste fra undersøgelser i USA, at præsterne ikke havde valgt at blive præster for at få mulighed for at misbruge børn.

Mange har undersøgt, hvordan de præster, der havde misbrugt mindreårige seksuelt, fungerede psykologisk for derved at finde spor, der kunne forklare deres handlinger. Mangel på nærhed og følelsesmæssig ensomhed betragtes af mange psykologer som vigtig. Depression og vanskelighed ved at udtrykke følelser nævnes af andre. En undersøgelse nåede frem til, at 59 % af præsterne mente, at de selv havde fået en eller anden form for psykologisk behandling eller råd – især vedrørende depression, seksuel orientering og alkoholisme.

Andre undersøgelser er imidlertid kommet til det modsatte resultat: kun 1.8-2.5 % af de præster, der havde misbrugt børn og unge, havde søgt psykologisk hjælp, før de blev behandlet for deres seksuelle krænkelse. Præsterne søgte simpelthen ikke hjælp for deres seksuelle og psykologiske problemer. Keenans undersøgelse bekræftede dette.

Elementer i profilen for præster, der har misbrugt, er vrede og overkontrolleret fjendtlighed over for omgivelserne; adfærd, der tenderede hen imod passivitet og konformitet og i nogle tilfælde også hen imod en skyhed. Keenan nåede også frem til at vrede havde betydning. En vrede der stammede fra et liv med (selv)undertrykkelse og med forsøg på at leve et liv, som var dem umuligt at leve.

Lydighed og fravær af personlig selvstændighed i livet som præst må også betragtes som værende af betydning – især hvis lydigheden bliver et undertrykkelsesinstrument i hænderne på kirkeledere, som udøver deres hverv i en dominerende og kontrollerende ånd snarere end i en vejledningens ånd.

Nogle studier har desuden vist, at uvidenhed om seksuelle emner, og hvad der kunne kaldes seksuel og følelsesmæssig underudvikling kunne findes i alle sager, der vedrørte præsters misbrug. Men det kunne også iagttages hos de præster, der søgte hjælp i anden anledning på behandlingshjem i Canada, så det var ikke noget, der var specielt for de præster, der havde misbrugt børn og unge. (Hertil kunne tilføjes, at mange enkeltstående overgreb nok har fundet sted, fordi den seksuelt umodne eller uvidende præst har misforstået signaler fra offeret og dermed troet at den seksuelle handling ville ske efter begges ønske. KRJ's tilføjelse).

Præster, der misbruger børn, har selv været misbrugt

Adskillige undersøgelser er endvidere nået frem til, at mange af præsterne selv havde været misbrugt, da de var børn, og det ofte af en anden præst. Ifølge en undersøgelse var det 66 %, ifølge en anden 30—35 %, ifølge en tredje 70-80 %. Dette bekræftes af Keenan's egne analyser, for af hendes ni præster havde de seks været misbrugt – fem i barndommen og en på præsteseminariet. Dette er en vigtig iagttagelse, for heri adskilte præsterne sig fra andre misbrugere. Ingen generelle undersøgelser har nemlig kunnet påvise en klar sammenhæng i den forbindelse.

Konsekvensen heraf var, at fem af Keenan's præster var blevet optaget på præsteseminariet med en følelse af skam og frygt for at tale om deres oplevelser. Som i andre og lignende tilfælde var hendes præster blevet tvunget til at holde det hemmeligt af deres krænker. Det fik dem til selv at føle sig ansvarlige og medskyldige for det overgreb, de havde været udsat for. Når de ikke senere åbnede op for, hvad der var sket, skyldtes det deres usikre forståelse af overgrebet. Da de var børn, normaliserede de det ofte også – især hvis de vidste, at det samme skete for andre børn i deres skole eller kirkelige miljø. De troede endvidere ikke, at den seksuelle krænkelse havde skadet dem, kun at det påvirkede dem negativt, hvorfor det var nødvendigt for dem at bevare overgrebet som en skamfuld hemmelighed. På præsteseminariet blev der aldrig talt derom – hverken af dem selv eller af andre.

Homoseksualitet

Et andet spørgsmål, som ofte stilles, er homoseksualitet. Er katolske præsters misbrug af mindreårige et resultat af ordinationen af homoseksuelle? Dette synes ikke at være tilfældet. Undersøgelser viser, at mellem 46 og 66 % af de præster, der havde misbrugt børn og unge, havde en homo- eller biseksuel orientering. Men intet tyder på, at seksuel orientering og seksuel misbrug har samme oprindelse.

Generelt er det mest almindeligt, at heteroseksuelle mænd misbruger børn, der ikke er kommet i puberteten, mens mænd, der misbruger drenge i ungdomsalderen i højere grad er homoseksuelle. Det er dog ikke så enkelt, at heteroseksuelle mænd misbruger småpiger og homoseksuelle mænd drenge, for heteroseksuelle mænd kan også misbruge smådrenge. Disse iagttagelser behøver dog slet ikke at være relevant i forbindelse med præsters misbrug, for de katolske præster repræsenterer en distinkt gruppe af mænd.

Syv af Keenan's ni præster havde en homoseksuel orientering. Af deres narrativer fremgår, at de alle havde vanskeligheder med cølibat og seksualitet. Disse vanskeligheder blev forøget ved en fornægtelse af og frygt for deres homoseksualitet, for det religiøse og kulturelle klima gjorde det umuligt for dem at acceptere den. Skønt dette skabte betydelige indre konflikter, var der ingen indikationer på, at deres homoseksualitet fik dem til at misbruge mindreårige eller unge mænd.

Ved at analysere deres narrativer, kom hun frem til, at det at skjule deres seksualitet og kampen med at overholde cølibatsløftet samt den følelsesmæssige ensomhed måtte betragtes som udslagsgivende for deres misbrug – ikke deres seksuelle orientering.

Af Keenan's undersøgelser fremgår endvidere, at cølibatets udfordringer var de samme for både heteroseksuelle og homoseksuelle præster. Det samme var forsøget på at skjule og undertrykke deres seksuelle lyster. (I den forbindelse kan jeg supplere, at det i hvert fald indtil midten af 1960'erne var forbudt en præst at læse messe, før han havde været til skrifte, hvis han havde følt blot den mindste lyst og tilfredsstillelse i forbindelse med natlig sædafgang. KRJ's tilføjelse). Men frygten for afsløring var dog en konstant frygt hos mænd med en homoseksuel orientering. Denne frygt hæmmede i høj grad deres identitet og selvtillid.

I den eksisterende litteratur er der endvidere ikke tilstrækkelig opmærksomhed på betydningen af de homofobiske tendenser inden for kirken, tendenser der gør præster med en homoseksuel orientering ekstra usikre, forsigtige og frygtsomme. De erklæringer fra kirkeledere, der forbinder præsters misbrug med homoseksualitet er ganske overfladiske og har ingen basis i empiriske og anerkendte forskningsresultater. I virkeligheden skaber denne misinformation fra hierarkiets side en betydelig forplumring omkring forståelsen af misbruget og er medvirkende til at misbrugene fortsætter.

Frygt

Frygt er ellers ikke noget, der indtager en større rolle i litteraturen. Denne frygt kan have flere aspekter. Det kan som nævnt ovenfor være frygten for at erkende sin egen seksuelle orientering, frygten for at andre skal komme til at kende den, men også frygten for ikke at kunne overholde cølibatsløftet og frygten for at skulle skuffe andre – det være ens biskop, ens præstekolleger, ens familie eller ens menighed. Derfor udtænkte de præster, Keenan undersøgte, forskellige strategier med henblik på at skabe en selvundertrykkende holdning til andre ved at undgå at have noget med kvinder at gøre og at undgå nære venskaber med mænd. De undgik kort sagt nærhed. Strategiernes konsekvens var ringe voksenkontakt, en angst for følelsesmæssig og fysisk nærhed og en følelsesmæssig ensomhed.

Individ og institution

På grundlag af litteraturen om "normale" og krænkende præster og sin egen forskning, mener Keenan, at den individuelle patologi er utilstrækkelig, hvis man ønsker at forklare katolske præster seksuelle krænkelse og overgreb. Alternative forklaringer må søges. Der er almen enighed i den psykologiske litteratur, at katolske præster, der krænker andre seksuelt, repræsenterer en atypisk gruppe af børnemisbrugere, og at faktorer som situation og kontekst må inddrages, hvis de skal forklares. For at forstå de præster, der har misbrugt mindreårige, må deres seksuelle overgreb forstås inden for den kontekst, der hedder deres liv og tjeneste som præster i den katolske kirke.

Den adgang, præster har til børn og unge, er et resultat af deres institutionelle identitet. Den sikkerhed, som deres rolle giver, er et resultat af institutionens autoritet. Derfor er det vigtigt, at institutionen undersøger sig selv for at se, hvad der i dens struktur og historie kan have medvirket til problemet. Skønt adgang og mulighed er vigtige faktorer, er det dog forenklet kun at fokusere på disse. Problemet er mere kompleks, for mange præster har uhindret adgang til mindreårige uden nogensinde at misbruge dem seksuelt.

I litteraturen påpeges en række institutionelle aspekter, som anses for at have skabt det klima, i hvilket misbrugene har været mulige: opfattelsen af seksualitet, de kirkelige magtstrukturer, den klerikale kultur og uddannelsen på præsteseminarerne. Disse aspekter er et resultat af kirkens lære og traditioner.

De kirkestyrende strukturer og den klerikale kultur bør også indgå i det, man kunne kalde samspillet mellem seksualitet og seksuelle behov på den ene side og magt og magtrelationer på den anden. Mens mange af kirkelederne bevidst foretrækker at undlade at inddrage disse faktorer i deres forsøg på at forklare overgrebene som et resultat af en individuel patologi snarere end et systembaseret nedbrud, peger kendsgemningerne på det modsatte.

Hvad sagde præsterne selv om cølibatet

Keenan refererer herefter, hvad de præster, hun undersøgte, sagde om cølibatet. Alle sagde, at de troede, at de frivilligt havde aflagt deres cølibatsløfte og at de på seminariet havde forberedt sig til et liv i afholdenhed for at elske Gud og deres næste og for det, der var nødvendigt for at gøre Guds tjeneste her på jorden.

(Det at de ikke skulle have aflagt cølibatsløftet frivilligt, kan lyde mærkeligt for en dansker, men ikke for en irer. Familierne var børnerige, var fattige, og mange forældre tog imod tilbuddet om at lade nogle af deres børn blive gratis uddannet på en kostskole, drevet af religiøse ordner. Resultatet blev at mange elever per automatik fortsatte på præsteseminariene. "Det lå ligesom i luften", har jeg hørt præster sige. Desuden må man heller ikke glemme, at det for mange familier – og især for de fattige – var en stor ære at have en præst i familien. *KRJ's tilføjelse*).

Ifølge deres narrativer håbede de efter deres vielse til præst at kunne tage cølibatet som en selvfølge og fortsætte det cølibatære liv. Også fraværet af en åben og ærlig dialog herom på seminariet, forbundet med en tavshed fra kirkeledere, lærere og andre præster om den cølibatære seksualitets konflikter medvirkede til denne opfattelse. For at blive gode præster forsøgte de at blive sexløse mennesker og at undgå nære og tætte kontakter med voksne. De mente, det var den bedste måde at forblive seksuelt afholdende. At overveje de følelsesmæssige konsekvenser herved gjorde de ikke, før de oplevede betydelige følelsesmæssige og sociale konflikter.

Præsterne mente, at de ikke var blevet tilstrækkeligt forberedt følelsesmæssigt og seksuelt til en cølibatær forpligtelse, og at de var urealistiske i deres tro på at kunne gå den vej alene. Opleverne på seminariet hverken støttede eller udfordrede dem tilstrækkeligt til at være ærlige over for deres egne følelsesmæssige og seksuelle behov.

Fem ud af ni sagde, at de aldrig havde forestillet sig, hvor svært det ville være at leve i cølibat, da den aflagde deres løfte. Otte ud af ni havde ingen tidligere seksuelle erfaringer. Det var tydeligt, at de alle havde vanskeligt ved at forholde sig til cølibatet, og at det skabte store indre problemer.

Det var ikke cølibatet i sig selv, der var hovedproblemet, men den manglende forberedelse og støtte til at kunne leve afholdende, der var af betydning. De blev optaget på seminariet som seksuelt umodne eller med svære seksuelle og følelsesmæssige konflikter (som følge af selv at være blevet misbrugt). De forlod seminariet fast forankret i disse konflikter og med en dyb følelse af følelsesmæssig fremmedgjorthed og frygt.

Ingen af dem havde mulighed for at etablere et åbent og ærligt liv med medstuderende eller overordnede som en del af deres træning på seminariet og ingen af dem havde mulighed for at drøfte deres kommende liv med deres lærere, hvis man ser bort fra deres åndelige vejledere.

Det var ikke deres tro og spirituelle forbindelse til Gud, de mente var deres problem, men deres forhold til andre mennesker. Ved at undlade samtaler på seminariet og senere i bispedømmet om de menneskelige aspekter af et liv i cølibat etablerede hos dem den opfattelse, at vanskelighederne med seksualitet og cølibat var isolerede problemer snarere end et problem, der var fælles for mange. I denne kontekst af isolationisme med dens mangel på samtale og kontakt har det været let for kirken at opfatte præsternes seksuelle misbrug som individuelle patologiske tilfælde.

Afslutning

Den amerikanske psykoanalytiker og tidligere benediktinermunk Richard Sipe mener, at præsters misbrug af mindreårige er toppen af isbjerget, når det drejer sig om katolske præsters problemer med seksualitet. Man kunne hævde, at det seksuelle misbrug har sat fokus på et simrende problem og et behov for at sætte præsters seksualitet på kirkens agenda. Keenans egen forskning viser, at problemet med præsters overgreb på børn og unge må ses i sammenhæng med præsters seksualitet og seksuelle aktiviteter generelt og ikke som et isoleret problem. Hun slutter med at konkludere, at præsters seksuelle overgrebet er forårsaget af et komplekst samspil af individuelle og systembaserede faktorer, og at der ikke er én årsag, der kan forklare problemets natur.